

HRISTOS KROZ STARI ZAVJET

1. KNJIGA MOJSIJEVA, Koja se zove POSTANJE.

Kreće se opšte i naročito u svom mesianskom tvrdjenju: Hristos je sjeme žene (Crkva) (3:15), iz loze Setove (4:25), sin od Sima (9:27) porjekla Avramova (12:3), Isakova (21:12), Jakovljeva (25: 23), i iz plemena Judina (49:10).

Hristos se također vidi u narodu i događajima koje služi kao značaj. ("Znači " jeste jedna istorijska činjenica koja označava duhovnu istinu" Adam je "vrsta onoga koji će doći" (Rim 5:14). Obadva su došli na svijet sa specijalnim djelom Boga kao bezgrešni čovjek. Adam je glava starog stvorenja; Hristos je glava novog stvorenja. Abelovo prihvaćanje žrtve u krvi ukazuje na Hrista i to je usporedba u njegovom ubistvu od Kaina.

Melhisedek (pravedni car) je stvoren kao "Sin Boži" (Jevr 7:3). On je car Salima ("Mire") koji je sreo Abrahama sa hljebom i vinom i jeste sveštenik Boga najvišega. Josif je vrsta Hrista. Josif i Hristos obadva su predmet specijalne ljubavi od njihovih očeva, obadva su mrženi od njihove braće, obadva su odbačena kao vladari nad braćom, protiv obojice rađeno je tajno i prodani u ropstvo, obadva su osuđeni nevini, obadva su podignuta iz poniženosti u slavu i silu Božiju.

II. KNJIGA MOJSIJEVA, Koja se zove IZLAZAK.

Ova knjiga ne sadrži direktno mesiansko proročanstvo, ali je puna vrsnih opisivanja o Hristu. Ovdje su od njih, sedam:

- 1) Mojsija: U tucetu primjera Mojsija je kao jedna vrsta Hrista (V. Knji. Mojs. 18:15). Obadva, Mojsija i Hristos su proroci, sveštenici, i carevi (i ako Mojsija nikada nije bio car, on je ipak vladao kao vladar nad Izrailjem); obadva su rodo-spasitelji; obadva su bili u opasnosti u djetinjstvu; obadva su se svojevrijem odrekli uprave i bogastva; obadva su spasitelji, zakonodavci i posrednici.
- 2) Pasha: Jovan 1:29,36 i I. Korin. 5:7 govore čisto da je Hristos naš ubijeni Bog i Pashino Jagnje.
- 3) Sedam Praznika: Svaki pojedinačno od ovih praznika označava po neki položaj ministarstva Hristova.
- 4) II. Knj. Mojs.: Pavle govori o krštenju po izlasku, pošto krštenje je simbol smrt starog a označava život novog (Rim 6:2-3) (I. Kori. 10:1-2).
- 5) Mana i Voda: Novi Zavjet uspoređuje obadvoje sa Hristom (Jov. 6:31-35,48-63; 1. Kori. 10:3-4).
- 6) Sjenice: njihova građevina, boja, namještaj, raspored, sjenice nam čisto govore o osobi Hristu i način odkunjenja. Postizanje progresa iz patnje, krv, i smrt, života, svetost i slave Božija. Sjenica je teološki u fizičkoj formi.
- 7) Poglavar Sveštenski: u nekoliko načina poglavara sveštenskog naglašava službu Hristovu, našeg
- 8) Poglavara Sveštenskog (Jev 4:1416; 9:11,12,24-29).

III. KNJIGA MOJSIJEVA, koja se zove LEVITSKA KNJIGA.

Ova knjiga je prepuna sa vrstama i ilustracijama osobe i rada Isusa Hrista. Neke od mnogo važećih uključuju:

- 1.) Pet žrtava: spaljeni prinos označava Hristovo podpuno prinošenje pokornosti Svoga Oca volji. Prinos hrane označava Hristovu bezgrešnu službu. Prinos za grijeh označava Hrista kao našeg nosioca grijeha. Prinos za prestup označava Hrista plaćajući štetu grijeha.
- 2.) Poglavar Sveštencički: postoje neke usporedbe i razlike između Arona, prvog poglavara sveštencičkog, i Hrista, našeg vječnog poglavara Sveštencičkog.
- 3.) Sedam praznika: Pasha govori o zamjeni smrti Jagnjeta Božijag. Hristos je umro na dan Pashe. Beskvasni hljebovi govore o svetom životu kao i radu vjerenika (I. Korin 5:6-8). Prvi Plod o Hristovu vaskrsnuću kao prvi plod vaskrsnutih, svih onih koji ga vjeruju (I. Korin 15:20-23). Hristos je vaskrsnuo na Prvi dan Ploda ili Duhovdan. Duhovdan nam govori o Dolasku Duha Svetoga poslije odlaska Isusa Hrista. Trube, Dan očišćenja, i Sjenice govore o događajima povodom Hristova Drugog Dolaska.

IV. KNJIGA MOJSIJEVA: koja se zove KNJIGA BRPJEVA,

možda je najčisti prikaz Hrista u ovoj knjigi brojeva zmija na štapu, opisuje raspeće (21:4-9) "I kao što Mojsija podiže zmiju u pustinji, tako treba da se sin čovječiji podigne" (Jov 3:14). Stijena koja je gasila žeđ mnogima jeste simbol Hrista: "Jar piše od duhovne stijene koja iđase za njima, a stijena bješe Hristos" (I. Kori. 10:4). Dnevna Mana opisuje hljeb života koji je poslije došao iz raja (Jov. 6:31-33). Valam je predvidio upravu Hristovu: "Vidim ga, ali ne sad; gledam ga, ali ne iz bliza; izaći će zvijezda iz Jakova i ustaće palica iz Izrailja" (24:17). Zaštita i prisustvo Hrista vidi se u stupcu oblaka i vatre, i grešnikovo utočište u Hristu može se vidjeti u šest gradova utočišta. Crvena Junica kao žrtva (19) također se smatra kao vrsta Hrista.

V. KNJIGA MDJSIJEVA: koja se zove KNJIGA PONOVLJNOG ZAKONA,

očividno opisuje Hrista u 19:15 "Proroka ću im podignuti između braće njihove, kao što si ti. Njega slušajte" (vidi 18:16-19; Djela 7:37). Mojsija je jedna vrsta Hrista u mnogim načinima pošto je on jedina biblijska osoba pored Hrista da je ispunjavao tri vrste službe proroka (34:10-12), sveštenika (II. Knji. Moj. 32:31-35), i kralja (i ako Mojsija nije bio Kralj, on je bio vladar nad Izraeljem; 33:4,5). Obadva su bili u smrtnoj opasnosti kao djeca: obadva su spasioci, posrednici, i vjerenici; i obadva su odbačeni od svoje braće. Mojsija je jedan od najvećih ljudi koji je ikada živio, sačinjavajući ne samo jednu ili dvije već mnoge uspomene.

KNJIGA ISUSA NAVINA: ili JOŠUA.

I ako nema direktnog mesijanskog proročanstva u ovoj knjizi, ali Jošua je čista jedna vrsta Hrista. Njegovo ime Yeshua ("bog spasenja") na Jevrejskom je ime za Jošua.

Kao u svojoj ulogi triumfovanog vođe svoga naroda u njihovo nasljedstvo, on je označavao jednog koji će dovesti "mnoge sinove u slavu" (Jev. 2:10) "Ali hvala Bogu koji svagda nam daje pobjedu u Hristu" (II. Korin. 2:14); vidi Rim. 8:37). Jošua je nasljedio Mojsiju i postigao je pobjedu nedokučivu Mojsiji. Hristos će zamjenuti Mojsijev zakon i postići pobjedu nedokučivu Jošui i zakonu (Jov. 1:17; Rim. 8:2-4; Gal. 3:23-25; Jevr. 7:18,19).

"Vojvoda vojske Gospodnje" (5:13-15) koji je sreo Jošua jeste očevitno prerođena pojava Hrista (5:15 sa II. Knji. Moj. 3:2). Rahova skerletna poveznica opisuje spasenje kroz krv (Jev. 9:19-22) i, čudnovato, da je ova beznabožačka žena nađena u genelogiji Hrista (Mat. 1:5).

SUDIJE:

Knjiga o Sudijama označava svakog sudiju kao spasitelja i vladara, duhovni i politički izbavitelj. Tako, sudije označavaju upravu Hrista kao Spasitelja Kralja Svoga naroda. Knjige o Sudijama također opisuju potrebu za pravednog kralja.

Ubravajući prvog Samuila, sedamnajest sudija ukupno je spomenuto. Neke kao ratnike-upravitelje (k.z. Atenilo i Gideon). Ovo dava jednu zajedničku sliku o tri uprave Hrista, koji nadvišuje sve svoje predhodne u kome je on bio konačno Prorok, Sveštenik, i kralj.

RUTH:

Pojam rodo-spasitelj ili rod (3:9, "bliski prijatelj"), jeste važan opis Hristovog roda. Bliski rođak more

- 1.) biti rod po krvi one koje on odkupi (V. Knji. Mojs. 25:5,7-10; Jov. 1:14; Rim. 1:3; Fili. 2:5-8; Jevr. 2:14,15);
- 2.) biti sposoban da plati cijenu odkupa (2:1; 1. Petr. 1:18-19);
- 3.) želju za otkup (3:11; Mat. 20:28; Jov.10:15,18; Jevr 10:7).
- 4.) da on bude sam slobodan od smrtne kletve. Ova riječ Rod, upotrebljena je trinajest puta u ovoj kratkoj knjizi, prestavlja čistu sliku razmotrenog roda Hristova.

I. SAMUILOVA: Koja se zove PRVA KNJIGA O CAREVIMA.

Samuilo je jedna vrsta Hrista u tome što je on prorok, sudija i sveštenik. Visoko poštovan od naroda, on je donio novo doba. David je jedan od najvećih Starog Zavjeta opisane osobe kao Hristos. On je rođen u Vitlejemu, rastao kao pastir, i vladao kao kralj Izrailja. On je pomazani kralj koji je postao kao prestava mesianskog kralja.

Njegovi tipični mesijanski Psalmovi Pisani su u njegovim godinama pobuna i opasnosti (vidi ps. 22). Bog je osposobio Davida, jednog čovjeka "po srcu svojemu" (13:14), da bude jedan od Izrailjskin najvećih kraljeve. Novi Zavjet naročito naziva Hrista "od sjemena Davidova" (Rim. 1:3) i "korjen i rod Davidov" (Odk. 22:16).

II. SAMUILOVA: Koja se zove DRUGA KNJIGA O CAREVIMA.

Kako smo vidjeli u uvodu Prve Samuilove knjige, David je jedan od najvažnijih primjera Hristu u Starom Zavjetu. Usprkos njegovih grijehova on je ostao čovjek po Božijem vlastito srcu zbog njegove odgovornosti i iskrenog stava prema Bogu. On bi po nekad podbacijo u svom personalnom životu, ali on nikada nije klonuo u srodstvu sa Gospodom. Ne kao mnogi od kraljeva koji su ga naslijedili, on nikada nije dozvolio idolopoklonstvo da bude problem za vreme njegove uprave. On je pravi sluga Jehove, poslušan njegovom zakonu, i idealan kralj.

Njegova uprava obično je označavana sa pravdom, razumom, poštenjem, hrabrošću, i milošću. Osvajajući Jerusalem on je sio na presto Melhisedekov, "pravednog care" (I. Knji. Mojs. 14:18). David je ugled sa kojim su svi sledeći kraljevi mjereni.

Svakako, Davidov život kako je zapisan u glava 1-10 jeste mnogo bolje opisan budući Mesija nego njegov život kako je prikazan u glava 11-24. Najbližim načinom u kome je on prikazao budućeg kralja može se vidjeti u važnom ugovoru između njega i Boga (7:417). David je htio sagraditi Dom Gospodu; ali u mjesto, Bog je napravio Dom za Davida. Ista tri obećanja vječnog carstva, presto, i sjeme iz koga je poslije došao Hristos (Luke 1:32-33). Bilo je devet različitih dinastija u sjevernom kraljevstvu Izraila, dok je samo bila jedna loza dinastije u Judeji. Obećanje vječne dinasti je ispunjena u Hristu, "Sinu Davidovu" (Mat. 21:9; 22:45), koji će sjesti na prijesto Davidov (Isai. 9:7; Luke 1:32).

I. CAREVIMA: Koja se zove TREĆA KNJIGA CAREVIMA.

Solomon predstavlja Hrista u nekoliko izlaza. Njegova basnoslovna mudrost ukazuje unapred prema "Hristu Isusu koji nam posta premudrost od Boga" (I. Korin. 1:30). Solomonovo ime, slava, bogastvo predskazuje Hrista u njegovom carstvu. Solomonova uprava donosi znanje, mir, i vjeru. Naprotiv Solomonovu raskošu, Sin Čovječiji poslije je rekao o svome dolasku, "a gle, ovdje je veći od Solomona (Mat. 12:42). Prorok Ilija je više Jovana Krstitelja tip nego Hristov, ali njegovo proročanstveno službovanje i tajanstveni rad opisuje obličje i život Hrista.

II. CAREVIMA: Koja se zove ČETVRTA KNJIGA CAREVA.

Nije kao što je devet različitih dinastija vladalo u sjevernom kraljevstvu, Judom je vladalo jedna nasljedna dinastija. Usprkos kraljice Natalije da uništi dom Davidov, Bog je ostao vjeran svom ugovoru sa Davidom (II. Samu. 7:) sačuvavši njegovu lozu. Isus Mesija je njegov direktni potomak.

Dok je Ilija vrsta Jovana Krstitelja (Mat 11:14; 17:10-12; Luka 1:7). Eliša nas posjećea na Hrista. Ilija je živio odvojeno od naroda i tlačilačkog zakona, suda i pokajanja. Eliša je živio među narodom i isticao je milost, život i nadu.

I. KNJIGA DNEVNIKA.

Vidi zapis u I. i II. Samuilovoj za opis Davida kao primjer Hrista. Davidov ugovor u Drugoj Samuilovoj 7: opet se nalazi u Prvoj Dnevnika 7:11-14. Solomon je ispunio dio, ali obećanje vječnog Davidovog prestola može se samo usporediti sa dolaskom Mesije.

Pleme ludino prvo je stavljeno u nacionalnu genelogiju a I. Dnevnika zbog monarhije, hrama i Mesije (I. Knji. Moj. 49:10) koji će doći iz tog plemena. Pošto knjiga Dnevnika jeste poslednja knjiga Jevrejske Biblije, genelogija u glava 1-9 je uvedena za genelogiju Hrista u prvoj knjigi Novog Zavjeta.

II. KNJIGA DNEVNIKA:

Presto Davida je razoren, ali loza Davidova ostala je. Ubistva, izdaje, borbe i ropstvo sve je ugrožavalo Mesijansku lozu; ali ono je ostala čista i ne slomljena od Adams do Zorovavela. Izvršenje za Hrista može se čisto vidjeti kroz Genelogiju u Mateju 1., i Luka 3.

Hram također označava Hrista. Isus je rekao, "ovdje je onaj koji je veći od crkve" (Mat. 12:6). On je također usporedio svoje tijelo sa hramom: "Razvalite ovu crkvu, i za

tri dana ću je podignuti" (Jov 2:9). U Otkrivenju 21:22 On će zamjeniti taj Hram: "I crkve ne vidjeh u njemu: jer je njemu crkva Gospod Bog svedržitelj, i jagnje".

JEZDRA:

Jezdra nam otkriva Božiji produžetak obećanja Njegovo obećanje da će održati Davidovo potomstvo u životu Zorovavela koji je dio loze mesijanske kao unuk Jehonije, 1. Dnev. 3:17-19, vidi Matej 1:12,13. To je pozitivni zapis nade u Jezdri i Nemiji pošto se ostatak vratio u obećanu zemlju. U ovoj zemlji mesijansko će se obećanje ispuniti, pošto su oni povezani sa takvim mjestima kao Vitlejem, Jerusalem, i Sion. Hristos će se roditi u Vitlejemu (Mehija 5:2), a ne u Babilonu. Knjiga Jezdrina kao cjelina označava Hristov rod oproštenja i popravljanja.

NEMIJA:

Kao i Jezdra, Nemija prikazuje Hrista u njegovoj službi i uspostavljanju. Nemija označava Hrista u tome što on napušta visoki položaj sa namjerom da bude u jednom položaju svoga naroda: On je došao sa određenom svrhom i ispunio ječ; njegov život je karakterisan sa molitvenim oslanjanjem na Boga.

U ovoj knjigi sve je obnovljeno izuzev kralja, narod je ohrabljeno, Jerusalem obnovljen, ugovor obnovljen, i narod reformiran. Mesijanska linija ne neoštećena, ali kralj još nije stigao. Objava od Artakserksa a njegovoj dvadesetoj godini (2:2) učvrstilo je Danilovo proročanstvo o sedamdeset nedjelja (vidi Danilo 9:25-27) "Za to znaj i razumi: od kad izađe riječ da se Jerusalem opet sazida do pomazanika vojvode bi će sedam nedjelja, i sezdeset i dvije nedjelje da se opet pograda ulice i zidovi i to u teško vrijeme" (Dani. 9:25). Mesija će doći na kraju od sezdeset-devet nedjelja, i ovo se tačno ispunilo u A.D. 33.

JESTRA:

Jestra, kai i Hristos, stavila je sebe za žrtvu za svoj narod, ali je dobila milost od kralja. Ona također opisuje Hristov rad kao advokat za nas. Ova knjiga otkriva još jednu sotonsku pretnju uništenja Jevrejskog naroda i također, mesijansku lozu. Bog je produžio čuvajući svoj narod usprkos opoziciji i opasnosti, i tako ništa ne može sprečiti dolazak Mesije.

JOVA:

Jova na pokon priznaje spasitelja (vidi 19:25-27) i vikao je za posrednika (9:33; 25:4; 33:23). Knjiga postavlja pitanja i probleme koji su odgovoreni kroz Hrista koji je bio jednak u našim patnjama (Jev.4:15). Hristos je svojim vjericima, život, Spasitelj, posrednik i branitelj.

PSALMI:

Mnogi Psalmi pokazuju život i red Isusa Hrista, jedan koji je dosao vjekove kasnije kao obećani Mesaja. Ovde ima pet različitih mesijanskih Psalmova:

- 1.) Tipično Mesijanski. Predmet Psalma je u nekom smislu vrsta Hrista (vidi 34:20; 69:4,9).

- 2.) Tipično proročanski. Psalmists je upotrebio jezik da opiše njegovo sadašnje iskustvo, koje pokazuje iza njegovog vlastitog života i postalo je istorisko istinski u samome Hristu (vidi Psalm 22).
- 3.) Indirektno Mesijanski. Za vrijeme sastavljanje Psaltira oni su se odnosili na kralja ili kuću Devida generalno, ali očekuju konačno ispunjenje u Hristu (vidi 2; 45; 72).
- 4.) Čisto Proročanski. Odnose se čisto na Hrista bez oslonjanja na bilo koga drugog sina Davidova (vidi 110).
- 5.) Ustoličenje. Očekivanje dolaska Jehove i uspostavljanje njegovog carstva, koje će se ispuniti u Hristu (vidi 96-99). Neki od naročitih mesijanskih proročanstva u knjigama Psaltira su:

PROROČNA:	ISPUNJENA:
2:7	Matija 3:17
9:6	Jevrei 2:8
16:10	Marko 16:6,7
22:1	Matija 27:46
22:7,8	Luke 23:35
22:16	Jovan 20:25,27
22:13	Matija 27:35,36
34:20	Jovan 19:32,33,36
35:11	Marko 14:57
35:19	Jovan 15:25
40:7,8	Jevrei 10:7
41:9	Luka 22:47
45:6	Jevre 1:8
68:18	Marko 16:19
69:9	Jovan 2:17
109:4	Luka 23:34
109:8	Djela 1:20
110:1	Matija 22:44
110:4	Jevre 5:6
118:22	Matija 21:42
118:26	Matija 21:9

PRIČE:

U priči 8, mudrost je poosobljena i vidi se u svojoj savršenosti. Ona je sveta (8:22-31). To je izvor biološkog i duhovnog života (8:35,36; 3:18), to je pravedno i moralno (8:8,9) i svakom je pristupačna ko hoće da je primi. Ova mudrost rođena je u Isusu Hristu "U kojoj je sve blago premudrosti i razuma skri veno" (Kola:2:3). "Iz koje ga ste vi u Isusu Hristu koji nam posta premudrost od Boga i pravda i osvećenje i izobljenje (I. Korin 1:3)

KNJIGA PROPOVJEDNIKOVA:

Ova Knjiga ubjedljivo opisuje praznoću i zamršenost bez dodira sa Gospodom. Svaka osoba ima vječnost u srcu (3:11), i samo Hristos može da snabdije podpuno

zadovoljstvo, radost i mudrost. Čovjeka veliko dobro je samo pronađeno u "jednom pastiru" (12:11) koji nudi bogastvo života (Jovan 10:9,10)

PJESMA NAD PJESMAMA:

U Starom Zavjetu, Izrailj je smatran kao Mlada Jehove (vidi Isaia 54:5,6.; Jerem 2:2; Ezek 16:8-14; Osije 2:16-20). U Novom Zavjetu, crkva se vidi kao mlada Hristova (vidi II. Kori. 11:2; Efez. 5:23-25; Otk. 19:7-9; 21:9). Pjesme Solomona opisuju prošlost a predviđaju budućnost.

ISAIJA:

Kad Isaija govori o Hristu, on više zvuči Novog Zavjeta nego Starog Zavjeta pisac. Njegova Mesijanska proročanstva, su mnogo čista i očita više nego bilo koja druga u Starom Zavjetu. Ona opisuju mnoga obličja osobe i rada Hrista kao njegov prvi i drugi dolazak, i često ih povezuje zajedno. Evo nekoliko Hristoloških proročanstva Novog Zavjeta ispunjenja:

7:14	Matej	1:22-23
9:1-2	Matej	4:12-16
9:6	Efeža	2:14-18
	Luka	2:11
11:1	Luka	3:23,32
	Djela	13:22,23
11:2	Luka	3:22
28:16	I.Petra	2:4,6
40:3-5	Matej	3: 1-3
42:1-4	Matej	12:15-21
42:6	Luka	2:29-32
50:6	Matej	26:67; 27:26,30
52:14	Filib	2:7-11
53:3	Luka	23:18
	Jovan	1:11; 7:5
53:4-5	Rimlj	5:6,8
53:7	Matej	27:12-14
	Jovan	1:29
	I Petra	1:18-19
53:9	Matej	27:57-60
53:12	Marko	15:28
61:1	Luka	4:17-19,21

Stari Zavjet ima oko 300 proročanstva o prvom dolasku Hrista, i Isaija pridonosi veliki broj od njih. Čudnovato i ako deset od njih mogu biti ispunjena od jedne osobe jeste statističko čudo. Isaijevo mesijansko proročanstvo koje očekuje drugo ispunjenje Gospoda drugi dolazak uključuje: 4:2; 11:2-6,10; 32:1-8; 49:7; 52:13,15; 59:20-21; 60:1-3; 61:2-3.

Isaija 52:13- ; 53:12 jesu centralni zapis utjehe (40-66). Njenih pet strofa predstavlja pet različitih oblika Hristovog spasilačkog rada:

- 1.) 52:13-15- njegovo od srca žrtvovanje (gorljivo žrtvovanje);
- 2.) 53:1-3- Njegov prefektni karakter (jelo žrtvovanja)
- 3.) 53:4-6- On je donio očišćenje koje je proizvelo mir sa Bogom (mir žrtve)
- 4.) 53:7-9- On je platio za prestupe ljudskih grijeha (grieh žrtva)
- 5.) 53:10-12- On je umro za učinak grijeha (prestupna žrtva)

JEREMIJA:

Mesija je često viđan u 23:1-8 kao dolazeći pastir i pravedna grana "koji će darovati i biti sretan i činiti sud i pravdu na zemiji. U njegove dane spasiće se Juda, i Izralj će stanovati u miru, i ovo mu je ime koje će se zvati: Gospod Pravda naša" 23:5-6. On će donjeti novi ugovor (31:31-34), koji će ispuniti Božiji ugovor sa Avramom (I. Knji. Mojs. 12:1-3; 17: 1-6; V. Knji. Mojs. 28-30 i David II. Samuilova 7:1-17).

Prokletstvo na Honiju 22:28-30 znači da ni jedan fizički nasljednik neće ga naslijediti na prijestolu. Matija 1:1-17 izlaže genealogiju Hristovu kroz Solomona, Jehoniju za Njegovog zakonitog (ali ne njegovog fizičkog) oca, Josifa. Ipak ni jedan sin Josifov ne može da sjede na prijesto Davidov pošto je on bio pod prokletstvom Honijevim. Luke 3:23-38. ističe Hristovu lozu od Mojsije (Njegovih fizičkih roditelja) i ako je Davidov drugi sin Natan (3:31) time izbjegao prokletstvo. Pravedna loza svakako će vladati na Davidovu prijestolu.

PLAČ JEREMIJE:

Rasplakani prorok Jeremija je jedna vrsta Hrista, prorok koji je plakao za istijem gradom šest vjekova kasnije. "Jerusalime, Jerusalime, koji ubijaš proroke i zasipaš kamenjem poslanike k tebi: Koliko puta htjedoh da skupim čeda tvoja, kao što kokoš skuplja piliće svoje pod krila, i ne htjeste. Eto će vam se ostaviti vaša kuća pusta" (Mat 23:37-39).

Kao Hristos, Jeremija se označava personalno sa nevaljalim Jerusalimom i ljudskom patnjom stvorene grijehom. Plač također obuhvaća elemente koji opisuju Hristov život i službu kao čovjeka žalosti koji je bio upoznat sa nevoljama. On je bio povređen (12; 3:13, mržen, i izrugivan od njegovih neprijatelja (2:15,16; 3:14,30).

JEZEKIJJA:

Jezekija 17:22-24 opisuje Mesiju kao jedan nježni put koji je postao jedan visoki kedar na jednoj visokoj planini, kako je On slično nazvan granom u Isaiji (11:1), Jeremija (23:5; 33:15), i Zaharije (3:7; 6:12). Mesija je kralj koji ima pravo na vlast (21:26,27), i on je pravi pastir koji će spasiti i hraniti svoje stado (34:11-31).

DANILO:

Hristos je veliki kamen koji će satrti carstva ovoga svijeta (2:34,35,44), sin čovječiji kome je data vlast od Starca 7:13,14), i dolazeći Mesija biće pogubljen (9:25,26). To je vjerojatno u Danilovom viđenju u 10:5-9, bila je pojava Hrista (Otkriv. 1:26-27).

Viđenje o šezdeset-devet nedjelja 9:25-26 pokazuje dolazak Mesije. Proglas u 9:25 dogodio se marta 4, 444 B.C. (Nem 2:1-8). Šezdeset -devet nedjelja od sedme

godine jednako je 483 godina, ili 173,880 dana, (upotrebljavajući 360-dana kao proročansku godinu). Ovo nas dovodi do marta 29, A.D. 33, datum veličanstvenog ulaska. Ovo je razmotreno sa provjerom, da 444 B.C. do A.D. 33 je 476 godina, i 476 puta 365.24219 dana u godini jeste 173.855 dana. Dodati dvadeset-šest dana za razliku između Matra 4, i Marta 29 dava nam tačno 173.980 dana

OSIJA:

Matej je upotrebio Osijeju 11:1 za Hrista u Egiptu: "Kad je Izrailj bio djetе, volio sam ga, i iz Misira dozva sina svojega". Naveo je Matej ovu posljednju rečenicu da bi pokazao da izlazak Izrailja iz Egipta kao novu naciju bilo je preročanska vrsta Izraelskog Mesije koji je također bio pozvan iz Egipta u ranom djetinjstvu. Ali Izrailj kao i Hristos napustili su Palestinu da bi našli utočište u Egiptu.

Hristovo izjednačenje sa nama i njegov voljeni rad za otkup može se vidjeti u Osijeveu otkupu Gomera sa ropske pijace.

JOILO:

Hristos je obećao poslati Duh Sveti poslije njegovog odlaska k ocu (Jovan 16:7-15; Djela 1:8). Kad se ovo ispunilo na dan Duhova, Petar je rekao, "Nego je ovo što je kazao prorok Joilo" (2:28-32; Djela 2:16-21). Joilo je također opisivao Hrista kao jednoga koji će suditi narodu u dolini Josafatovoj 3:2,12.

AMOS:

Najčistije predviđanje Hrista u Amosu može se naći na kraju knjige. On ima vlast da sudi (1:1-10), ali on će također podignuti svoj narod. (9:11-15).

AVDIJA:

Hristos se viđa u Avdiji kao sudija narodu (15,16), spasitelj Izrailja (17-20) i vlasnik kraljevstva (21).

JONA:

Jona je jedan prorok koga je Hristos usporedio sa sobom. "A on odgovarajući reče im: rod zli i preljubotvorni traži znak; i neće mu se dati znak osim znaka Jone proroka. Jer kao što je Jona bio u trbuhu kitovom tri dana i tri noći: tako će biti i sin čovječiji u srcu zemlje tri dans i tri noći. Ninevljani izići će na sud s rodом ovijem, i osudiće ga; jer se pokajашe Joninijem poučenjem; a gle ovde je veći od Jone" (Mat. 12:39-41). Jonovo iskustvo jeste jedna vrsta smrti, pogreba, i vasksenje Hrista.

MIHEJ:

Mihejeva 5:2 jests jedna od najčistijih i najvažnijih od svih Starog Zavjeta zapisa i proročanstva: "A ti Vitlejeme Efrato kao i jesi najmanji između tisućima Judinijem, iz tebe će mi izaći koji će biti Gospodar u Izrailju, kojemu su izlasci od početka, od vječnijeh vremena". Ovo proročanstvo o mjestu rođenja i vječnost Mesije bilo je prorečeno sedam stotina godina prije Njegovog rođenja.

Poglavari sveštenički i Fariseji opisali su ove riječi u Mateju 2:5-6 kada su upitani o mjestu rođenja Mesaje. Mehija 2:12-13; 4:1-8; i 5:4-5. Daje nam najbolje Starog Zavjeta opise pravednog vladanja Hristova nad cijelim svijetom.

NAUM:

Pošto nema direktnog proročanstva u Naumu, sveto nadahnuće je u 1:2-8 jeste povezano sa Hristovim radom kao Sudija nad narodom poslije njegovog Drugog dolaska.

AVAKUM:

Riječ spasenje pojavljuje se tri puta u 3:13,18 i to je izvorna riječ iz koje je ime Isusovo i poteklo (Mat. 1:21). Kad se On ponove vrati "Jar će se zemlja napuniti poznanja slave Gospodnje kao što je more puno voće" (2:14).

SOFONIJE:

Isus se opozvao u Sofoniju na dva mjesta (1:3; Matej 13:41; i Sofonije 1:15; Matej 24:29). Obadva ova zapisa o danu Gospoda povezani su sa Drugim Hristovim dolaskom. I ako Mesija nije specijalno spomenut u Sofoniju, to je jasno da je On jedan koji će ispuniti veliko obećanje 3:9-20. On će okupiti svoj narod i vladati u pobjedi. "Ukloni Gospod sudove tvoje, odvрати neprijatelje tvoje; car Izrailjev Gospod usred tebe je, ne ćeš se više bojati zla" (3:15).

AGEJ:

Obećanje u Ageju 2:9 pokazuje jako važnu ulogu u napred drugog koju će imati Hram u Božijem odkupnom planu. Irod Veliki utrošio je veliko bogastvo na proširenju i ukras tog Hrama, i bio je ispunjen slavom Božijom utjelovljavajući se svaki put kad bi god Hristos stigao u Jerusalim.

Mesija je također opisan u osobi kao Zorovavel: "Uzeću tebe, Zorovavelu... i postaviću te kao pečat; jar sam te izabrao" (2:23). Zorovavel postao je center iz mesijanske linije i jests kao pečat, pečeteći sve grane zajedno.

ZAHARIJE:

Jako čisto Mesijanski zapisi obiluju se u ovoj knjizi. Hristos je opisan u svoja Dva dolaska kao oboje sluga i kralj, čovjek i Bog. Sledeća nekoliko zapisa iz Zaharije očitno predviđaju Hrista: Anđelom Gospodnjim (3:1-2); Pravedna klica (3:8; 6:12-13); kamen sa sedam očiju (3:9); Poglavar sveštenečki (6:13); Krotki car (9:9-10); ugaoni kamen, deset kolja, luk ubojiti (10: 4); dobri Pastir, koji je prodan za 30 srebrenjaka i odbačen, ucjenjena roba, (11:4-13); probodeni jedan (12:10); otvoren izvor (13.1); udareni pastir koji je napušten (13:7); dolazeći Sudija i pravedni car (14).

MALAHIJA:

Knjiga Malahije pripremljena je za četiri stotine godina proročanskog mire, i oživjela je konačno sa riječima idućeg proroka, Jovana Krstitelja: "Gle, jagnje Božije koje uze nase grijehе svijeta" (Jov. 1:29).

Malahija je prorekao dolazak glasonoše koji će pripremiti put Gospodu (3:1; Isaija 40:3). Jovan Krstitelj ispunio je ovo proročanstvo, ali ostale nekoliko sledeće rečenice (3:2-5) oskočile su ispred Hrista i njeaova Drugog doleska. Ovo je također tačno proročanstvo o pojavi "Ilije proroka" (4:5) Jovan Krstitelj bio je taj Ilija Matej 3:3; 11:10-14; 17:9-13; Marko 1:3; 9:10-11; Luke 1:17; 3:4; Jovan 1:23.

KRAJ.